

Ja, ganske vist skulle de have contractmæssig Frihed, kun ikke i Studsmaalsbogen. Men hvorpaa støtter han den Nødvendighed at binde dem netop paa dette Sted? I forskjellige Erfaringer, han vil have oplevet, og paa forskjellige Ytringer, som ere blevne henvendte til ham. Men jeg tør dog troe, at der her ligger noget Andet for end Spørgsmaalet om et epilektisk Fruentimmers Fremtid; hvad der her ligger for, er Spørgsmaalet om at berøve den myndige Mand og den myndige Kvinde deres Contractsfrihed. Vi have gjort Fruentimmerne og ogsaa de tjenende Fruentimmer fuldmyndige; vi have Love, som beskafte den tjenende Mandsperson og det tjenende Fruentimmer; vort Lyende staaer, taktet være den humane Lyendelov, som man nu begynder at ville stemple som inhuman, paa et saa frit og selvstændigt Standpunkt, at vi ikke skulle gaae hen og indskrænke dette ved at forbyde dem den contractmæssige Frihed. Dette er Tvisten imellem os og de ærede Stillere af det foreliggende Lovforslag, der efter min Mening seile under et falskt Humanitetsflag, og som ved et Lovforslag, der aldrig vil gavne det gode Lyende — og det er dog dette, der trænger til Beskyttelse —, ville gjøre Indgreb i den almindelige Contractsfrihed, som her i Landet tilkommer enhver fuldmyndig Mand og enhver fuldmyndig Kvinde. Det Lyende, som nu kan raade over sin egen Formue, og som iøvrigt har alle de Rettigheder, der tilkomme enhver fuldmyndig Mand og enhver fuldmyndig Kvinde, ville de ærede Forslagsstillere berøve Retten over dets egen Studsmaalsbog, over det Papir, som hidtil gjaldt for at være det Sted, hvor Lyendet skulde have sit Vidnesbyrd. Vi Andre ville indrømme, at det kan være rigtig, at der ikke længer skal være nogen Lyang for Lyendet, men vi hævde dets Frihed ligeoverfor Forslagsstillerne, og naar disse da i dette Punkt træde os imod, da siger jeg, at de ville indføre en Lyang, som Folkethinget bør sætte sig imod.

Fermansen: Under Sagens første Behandling begyndte dette Lovforslags Modstandere dog med at anerkjende, at der laa en mennefskærlig Tanke til Grund derfor. I dag er

det derimod gaaet anderledes, idet Modstanderne, navnlig det ærede Medlem for Sørg Amts 2den Valgkreds (Alberti), begyndte med at sige, at det vilde være til Lyendets Skade, hvis dette Forslag blev vedtaget, selv med de Vædringer, som han har foreslaaet dertil. Derfor som dette var beviist, saaledes som man har paastaet, saa vilde det ganske vist være et saa uheldigt Forslag som vel muligt, og man maatte ikke i noget Dieblig betænke sig paa at forlæste det. Men dette Beviis forekommer mig rigtig nok aldeles fuldstændigt at mangle. Kan det ærede Medlem anføre noget som helst Beviis for, at det har været til de Lyendeclassers Skade, for hvem det ikke har været lovbekræftet at føre en Studsmaalsbog omkring med sig, at de ikke have været paatungne en saadan? Have Forvaltere, Lærere, Huusjomfruer og Andre nogen sinde bedet os om at faae en Forandring heri, saaledes som der er kommet Bøn fra de andre Lyendeclasser om at forandre den for dem gjældende Bestemmelse? Ikke det Allermindste; der er ikke kommet allerringeste Vidnesbyrd i saa Henseende, og jeg maa derfor indtil videre betragte det som en aldeles ubeviist Paastand, at det skulde være til Skade for Lyendet. — Det ærede Medlem talte høit om et Indgreb i den contractmæssige Frihed, men hvor i al Verden kan det, som her foreslaaes, være et Indgreb? Er Studsmaalsbogen ikke Noget, der er paatunget Lyendet, Noget, som Loven har paatunget Lyendet at føre omkring med sig, og hvorfor? Ikke for sin egen Skyld, men derimod for Politiets og det Offentliges Skyld; som om det var et Indgreb i den contractmæssige Frihed, naar man er kommen til Erkjendelse af, at disse Studsmaal virke uheldig, naar de ere indførte i denne Lov, som Lyendet jo skal føre med sig i hele sin Tjenestetid, da at sige: Nei, her skulle disse Studsmaal ikke indføres, og saa overlade det til den contractmæssige Frihed, om Huusbonden vil meddele, og Lyendet modtage et saadant Studsmaal, som jo dog kun angaaer det selv. Man maa see Sagen fra det rette Standpunkt, og kun dette er der her Tale om. — Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Kühnel) anbefalede meget indtrængende Forslagsstillerne og dem, som ville stemme med dem,